

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
ВИКОРИСТАННЯ ФОРМ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Напрямок підготовки: 6.020303 Філологія (англійська)»

ОС — бакалавр

Виконавець: Бажова М.В.

студентка V- курсу групи ФА-5 (з)

(підпис)

Науковий керівник:

канд. пед. наук, ст. викладач Мішак В.М.

(підпис)

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедрою:

док. пед. наук, доц. Теличко Н.В.

(підпис)

«___» _____ 2020 р.

Мукачєво-2020

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	3
ВСУП	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФОРМ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ	7
1.1. Визначення поняття форми змішаного навчання.....	7
1.2. Психолого-педагогічні основи використання форми змішаного навчання.....	12
1.3. Реалізація форм змішаного навчання у загальноосвітній школі....	17
Висновки до розділу 1.....	22
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	24
2.1. Моделювання процесу змішаного навчання англійської мови у старшій ланці ЗОШ.....	24
2.2. Розвивальне середовище, засноване на принципах використання змішаного навчання.....	30
2.3. Технологія використання змішаного навчання англійської мови старшої ланки загальноосвітньої школи.....	36
Висновки до розділу 2.....	43
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	45
АННОТАЦІЯ	50
SUMMARY	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55

ВСТУП

У сучасному світі професійна діяльність стає все більш інтелектуальною і багатогранною, потребує постійного набуття нових професійних навиків. Варто підмітити важливість такої властивості як уміння обробляти, організовувати і інтерпретувати велику кількість інформації, генерувати нові ідеї, перетворювати їх у інновації, бути гнучкими і легко пристосовуватися до змін. Звичайно, такі вимоги до професійної діяльності потребують нові методи виховання і навчання.

Важливо звернути увагу на розвиток такої системи освіти, яка спрямована на вирішення проблеми навчання, в центрі якої стоїть учень («student-centered learning»). Для того, щоб урізноманітнити процес ефективного вивчення іноземної мови, вчителі часто вдаються до використання інтернет-навчання, використовуючи різні платформи щоб забезпечити учням вільний хід до таких методів навчання, які б задовольнили їхні потреби. Таким інноваційним підходом до навчання, первинна ціль якого оптимізувати навчальний процес і створити якнайкращі умови для сприймання навчального матеріалу, і, як результат, підвищити рівень освіти, і є форма змішаного навчання.

Змішане навчання, як інноваційний підхід до навчання розроблялося багатьма науковцями, і, на даний момент, досить глибоко вивчене зарубіжними науковцями. Як відомо, саме в США вийшов «Довідник змішаного навчання» Грема і Бонке, де чітко визначалося поняття змішаного навчання. Також займалися цим питанням такі науковці, як Пурніма Валіатан (Purnima Valiathan), Чарльз Дзюбан (Charles D. Dziuban), Девід Кларк (D.Clark).

Якщо говорити про застосування форми змішаного навчання в Українській системі освіти, то можна сказати, що ця тема все ще в процесі розробки, і термін змішане навчання все ще чітко невизначене в науковій літературі України, хоча є багато прикладів введення змішаного навчання у програму освіти. Серед вітчизняних науковців, які займалися даним питанням, можна назвати наступних: Б.І.Шуневич, Н.В. Решевська, Н.Р. Балик, Е.І. Костіна та ін. Варто підмітити, що у

червні, 2016 вийде у світ монографія «Змішане навчання» групи авторів (Березенська С.М., Бугайчук К.Л., Кухаренко В.М., Олійник Н.Ю., Олійник Т.О., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г., Столяревська А.Л.) в якій розглянута технологія розробки змішаного навчального процесу з урахуванням сучасних інформаційних технологій та оцінки якості навчання.

Актуальність теми даної роботи зумовлена сучасною тенденцією системи освіти до особистісно - орієнтованого підходу до навчання, предтечею чого є попит на творчих та інтелектуально-розвинутих спеціалістів, а також необхідністю якісно нових змін у методиці викладання і навчання іноземної мови, так як у нашій системі освіти не вистачає достатньо розробок практичного використання змішаного навчання у загальноосвітній школі.

Об'єкт дослідження: процес реалізації форми змішаного навчання англійської мови в ЗОШ

Предмет дослідження: форми змішаного навчання у процесі вивчення англійської мови учням старшої ланки загальноосвітньої школи

Мета: організація змішаного навчання англійської мови старшої ланки загальноосвітньої школи

Дана мета породжує ряд наступних **завдань:**

1. Огляд наукової літератури по даній темі, інтерпретація основних теорій.
2. Визначення стану розробленості даного питання у зарубіжній та у вітчизняній літературі.
3. Визначення поняття «Змішане навчання» та його основних структурних одиниць.
4. Визначення основних принципів використання форм змішаного навчання.
5. Визначення особливостей використання форм змішаного навчання у викладанні англійської мови в умовах ЗОШ.
6. Вивчення і побудова розвивального середовища змішаного навчання з урахуванням особливостей вивчення англійської мови у старшій ланці ЗОШ.

7. Розроблення технології змішаного навчання і старшій ланці ЗОШ.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань використовувався наступні методи:

- теоретичні: аналіз науково-методичної літератури з проблеми, передового педагогічного досвіду, узагальнення, систематизація;
- емпіричні: спостереження, бесіда, пробне навчання.

Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягає в наступному:

- уточнено зміст поняття «змішане навчання»;
- дано методологічне обґрунтування педагогічної доцільності використання форм змішаного навчання ІМ в умовах ЗОШ;
- уточнено і доповнено дидактичні принципи змішаного навчання;

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання вчителями на уроках англійської мови у навчальних закладах, студентами педагогічних вузів під час проходження практики, при написанні рефератів, курсових і освітньо-кваліфікаційних робіт з методики викладання англійської мови в ЗОШ.

Структура роботи. Дана робота складається з вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, анотацій українською та англійською мовами і додатками. Повний обсяг роботи складає 56 ст.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Говорячи про сучасної освіти, засновану на введення нових освітніх стандартів і входження в Болонський процес, можна сказати, що запровадження змішаного навчання є одним із найпотенційніших і найоптимальніших підходів до вирішення даного питання. Актуальність і потреба у розробці методики змішаного навчання у середовищі загальноосвітньої школи є, безумовно, дуже великою і зумовлюється потребою кардинальних змін у системі освіти України.

Мета даної дипломної роботи – розгляд теоретико-прагматичних основ використання форм змішаного навчання англійської мови старшої ланки загальноосвітньої школи. На початку роботи було поставлено ряд завдань, виконання яких гарантувало змістовне і глибоке розкриття теми дипломної роботи.

Отже, виконавши поставлені завдання, ми можемо зробити наступні висновки:

Змішане навчання (blended learning) – це така форма навчання, яка поєднує в собі традиційну (очну) форму навчання з технологіями дистанційного навчання, яка включає в себе обов'язкові 3 компоненти:

- Очне навчання (face-toface learning)
- Онлайн навчання (online collaborative learning)
- Самостійне навчання (self-study learning)

Змішане навчання, це навчання, в центрі якого стоїть учень, це особистісно-орієнтоване навчання. В залежності від моделі навчання, учень самостійно вибирає який матеріал вивчати, де його вивчати і як швидко його пройти. Роль учня у даному випадку змінюється від пасивного реципієнта до активного шукача, а роль вчителя від постачальника знань до такого, який виконує функції тренера, координатора, вихователя, наставника.

Змішане навчання забезпечує диференційний підхід до навчання – завдання виконуються відповідно до психолого-фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб і можливостей.

У практиці впровадження змішаної форми навчання в освітній процес існують такі чітко визначені моделі навчання:

- Ротаційні моделі (ротація за станціями , ротація за лабораторіями ,
- «Перевернутий» клас, індивідуальна ротація)
- Гнучка модель
- Модель самостійного змішування (A La Carte Model)
- Модель збагаченого віртуального навчання.

Кожна модель має ряд своїх особливостей і відрізняється одна від одної залежно від рівня контролю вчителя процесу навчання учнів і кількістю годин проведене ній у класній та позакласній роботі.

Проте, процес впровадження змішаної форми навчання у загальноосвітні школи України є недосить розвинутим і утруднений багатьма факторами. Потрібно звернути увагу на наступні питання:

- Роль живої взаємодії
- Культурна адаптація
- Пошук балансу між інноваційними технологіями та їх продуктивністю
- Підбір і створення правильної моделі змішаного навчання
- Фінансове забезпечення

Форма змішаного навчання може інтегруватися в освітній процес лише при правильному моделювання такого навчання,що базується, в першу чергу на загально-дидактичних і загально-методичних принципах: принцип науковості, свідомості, доступності, активності, систематичності і послідовності, міцності засвоєння знань, умінь і навичок, наочності, обліку індивідуальну особливостей принцип орієнтації на конкретних учнів, стимулювання і мотивації позитивного ставлення учнів до навчання, а також основні положення андрагогічної моделі навчання.

Впровадження такого навчання вимагає ряду обов'язкових крок і вимагає виділення трьох інтегрованих факторів: організаційного, технологічного та педагогічного.

Сукупність форм, методів і прийомів складають розвивальне середовище навчання, що виконує виховну, організаційну та розвиваючу функцію.

Складові навчального середовища є класна робота, самостійна робота а також позакласна робота і припускає використання електронних освітніх ресурсів (ЕОР), а також активні, самостійні форми освоєння знань і роботи з інформацією, що в поєднанні буде мати ряд переваг:

- Доступ до автентичного матеріалу, написаного носіями мови, що дозволить учням розвивати уміння з додатковою літературою
- Можливість вдосконалення письмових навичок у використанні Інтернет-технологій як середовища для опублікування учнівських індивідуальних і групових публікацій, а також простої класної переписки.
- Можливість прослухування матеріалу озвученого носіями мови дозволить учням максимально наблизити вимову до оригінального
- Можливість удосконалення навиків читання і розуміння тексту на англійській мові з метою одержання повної та основної інформації, а також уміння переглянути і вибрати необхідну статтю.

Для старшокласників є характерним більш високий рівень комунікативного розвитку: вони досконаліше володіють морфологічними та синтаксичними аспектами мовлення, зв'язністю, логічністю та послідовністю висловлювання. Саме тому робота у класі має зосередитися на розвитку і підтримку комунікаційних навичок і використання таких методів класної роботи, як бесіда, дискусія, практичні завдання, використання методу проєктів, диференціювання завдань для учнів. Доцільним є організування віртуальної класної кімнати для продовження класної роботи і представлення деякого навчального матеріалу в електронному варіанті.

Підвищення почуття відповідальності, свідомого ставлення до навчання відкриває великі можливості для організації самостійної роботи, для стимулювання потреби у самоосвіті. Самостійна робота над мовою повинна готувати учнів до самостійного "доучування" та удосконалення володіння, а саме: розвивати уміння працювати з довідковою літературою, іноземним текстом, технічними засобами.

Вчителям доцільно пропонувати учням вести пошукову (перед учнями ставиться завдання підбору і систематизації джерел матеріалу, складання бібліографічних списків і інтернет джерел, підготувати анотації, знайти матеріал для реферату), творчу(робота над проектами) чи просто репродуктивну (проходження тестів, виконання граматичних, лексичних вправ, прослуховування і перечитування матеріалу по темі) роботу.

В рамках змішаного навчання можливе створення такої освітнього середовища, в якій учень відчуває себе більш комфортно, перетворюючись на активного учасника (суб'єкта) освітнього процесу, коли стимулюється звичка до самостійного навчання, самостійного планування власної освітньої траєкторії, пошуку та обробки великих обсягів інформації за допомогою сучасних ІКТ, безперервної освіти. Викладачі виступають в ролі радників-консультантів, «фасилітаторів» (від англ. Facilitate- полегшувати) навчального процесу, підводячи студентів до самостійного вирішення навчальних завдань, до самостійного набуття знань. У цих умовах у багато разів збільшуються можливості формування особистості випускника ЗОШ як сучасного компетентного учня. Отже, технологія змішаного навчання має всі причини для її подальшої розробки і обов'язкового впровадження у загальноосвітні школи. Змішане навчання має ряд переваг у використанні навчанні англійської мови у старшій ланці і дозволить рішення ряд проблем, в яких опинилася методика викладання англійської мови.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>